

Projecte de Convivència del Centre

Aprovat el 9 de desembre de 2019

Introducció

1. Missió i Objectius del Projecte de Convivència
 2. Nivells i àmbits d'actuació
 3. La comissió de convivència
 4. Diagnosi sobre la situació de convivència
 5. Accions segons nivell i àmbit

INTRODUCCIÓ

Segons la declaració de la Seu d'Urgell , dins el marc del 4t Congrés Educació i Entorn:

En el marc d'una societat tecnològicament complexa, culturalment diversa, socialment líquida i econòmicament desequilibrada amb canvis permanents, importants moviments migratoris i noves i preocupants formes d'exclusió, entenem la convivència, no la simple coexistència, com la necessària relació entre persones basada en xarxes de sentit compartit.

L'escola és el reflex de la societat i, alhora, és un espai privilegiat on tots els ciutadans i ciutadanes adquireixen uns coneixements i uns hàbits de socialització i de relació amb els altres. Un dels seus objectius bàsics ha de ser ensenyar i aprendre a viure i conviure; ha de fomentar i liderar la convivència, tant a l'interior del centre educatiu com al seu entorn immediat.

Des dels centres educatius, cal fomentar una convivència basada en l'acceptació de l'altre i una formació basada en els valors de la pluralitat, la participació democràtica, la inclusió social, la igualtat d'oportunitats, el respecte a la diferència i la gestió positiva de conflictes.

Per educar en la convivència, cal posar accent en les relacions, en tot allò que ens uneix més que en les diferències. Per això cal potenciar espais oberts i compartits, tant des d'un punt de vista social com intergeneracional, per tal de potenciar la confiança mútua i el diàleg.

Per altra banda, el conflicte és inevitable i forma part de les relacions socials d'una societat oberta i complexa. Cal afrontar cada conflicte des de la singularitat, evitant les generalitzacions i a partir de la gestió positiva dels conflictes.

Així, el Projecte de Convivència ha de respondre a les necessitats concretes de cada centre. Aquestes necessitats les hem diagnosticat a través d'una enquesta on la comunitat del centre posava en relleu:

- Elements convivencials que creieu identifiquen el centre
- Elements convivencials que creieu que manquen al centre
- Elements convivencials que li agradaria treballar

Les accions proposades en aquest projecte poden ser abordades des de diferents nivells (valors i actituds, resolució de conflictes i marc organitzatiu) i adreçades a l'aula, al centre o a l'entorn. També hi recollim els mecanismes que el centre estableix a l'hora de resoldre els conflictes i crear una atmosfera de treball i de convivència segura i saludable.

Aquest Projecte de Convivència es basa en la següent **normativa**:

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix a l'article 121.2 l'obligatorietat que tots els centres elaborin un Pla de convivència i l'incloguin dins el Projecte educatiu de centre. La Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, determina a l'article 124.1 que els centres inclouran a la programació general anual el seu pla de convivència i totes aquelles actuacions i activitats programades per al foment de la convivència escolar.

La Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, disposa a l'article 30 que l'aprenentatge de la convivència és un element fonamental del procés educatiu i així ho ha d'expressar el projecte educatiu de cada centre. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència.

El Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, disposa a l'article 23.2 que les normes d'organització i funcionament del centre han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre.

El Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, reforça el caràcter educatiu que han de tenir els processos i les accions que s'emprenquin, tant per prevenir com per corregir conductes inadequades. A l'article 6 s'estableix que a cada centre s'ha de constituir una comissió de convivència.

La Resolució ENS/585/2017, de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte educatiu de centre, determina que els centres educatius del Servei d'Educació de Catalunya han de tenir implementat el Projecte de convivència en el marc del seu Projecte educatiu, en un termini màxim de tres anys a partir de la data de publicació.

Els **principis** que han d'orientar el projecte de convivència són els següents:

- La participació i corresponsabilització de la comunitat educativa i dels agents educatius de l'entorn
- L'actuació global i integral
- La descentralització
- La normalitat
- La millora constant de les actuacions

1. MISSIÓ I OBJECTIUS DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

El Projecte de convivència té com a **missió** contribuir a l'èxit personal, acadèmic, social i laboral de tot l'alumnat.

Els **objectius generals** del Projecte de Convivència són:

- Elaborar un projecte de convivència global amb la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat educativa.
- Ajudar cada alumne/a a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.
- Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat.
- Garantir l'aplicació ferma i flexible de les normes.
- Fomentar la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte.
- Fomentar una cultura de la pau i la no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones.

Els **objectius específics** del Projecte de Convivència es desprenen dels objectius generals. Exemples: elaborar una diagnosi sobre la situació de convivència; constituir la comissió de convivència; garantir l'òptima incorporació de nous membres a la comunitat escolar, prevenir l'absentisme, etc.

2. NIVELLS I ÀMBITS D'ACTUACIÓ DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

Per elaborar el projecte de convivència, la comissió de convivència ha treballat des dels següents nivells:

- A. Valors i actituds (Coeducació, Educació intercultural, educació socioemocional, educar en el respecte, educar en l'esforç i la responsabilitat, educar en la gestió positiva dels conflictes)
- B. Resolució de conflictes (Absentisme, conflictes greus, gestió i resolució positiva de conflictes)
- C. Marc organitzatiu (acollida, comunicació, estructura i gestió de recursos, norma, participació)

I des dels tres àmbits d'intervenció següents:

- I. Centre
- II. Aula
- III. Entorn (només en el cas de *Comunicació* i *Gestió de recursos*)

3. LA COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA

Qui ha creat el projecte de convivència, a partir de la diagnosi del centre, i vetlla pel seu compliment és la comissió de convivència creada a tals efectes.

Aquesta comissió, formada per membres de tota la comunitat educativa, ha de ser renovada cada dos anys.

També és la comissió de convivència la que ha de revisar el projecte de convivència en cas que així ho decideixi, per tal de garantir una millora constant de les actuacions

4. DIAGNOSI SOBRE LA SITUACIÓ DE CONVIVÈNCIA

Durant les presentacions de 2n any del CFGM i de 2 any del CFGS el setembre de 2019, es va realitzar una diagnosi participativa amb alumnat i professorat a través d'una enquesta totalment anònima.

No es va realitzar amb els alumnes de 1r any, acabats d'aterrar al centre, ni amb alumnes de 1r any de CFGS, perquè aquest any no hi ha grup.

L'enquesta, que es feia entre dues persones i es repetia en dos ocasions, canviant de parella, demanava:

- 3 elements convivencials que creus que identifiquen el centre
- 3 elements convivencials que creus que falten al centre
- 3 elements convivencials que t'agradaria treballar

ELEMENTS CONVIVENCIALS QUE IDENTIFIQUEN EL CENTRE

- ✓ Bon rotllo
- ✓ Ambient alternatiu
- ✓ Compartir espais simultàniament
- ✓ Cohesió (Tots fem bastanta pinya)
- ✓ Intercanvi cultural
- ✓ Amor
- ✓ Companyerisme
- ✓ Bona relació entre alumnes
- ✓ Disponibilitat a l'oficina
- ✓ Bona enteniment entre professors, alumnes i administració
- ✓ Les relacions entre alumnes i professors són normalment properes i positives
- ✓ Hi ha un sentit de grup i responsabilitat
- ✓ Bona convivència
- ✓ Espais acollidors
- ✓ Bon tracte professor-alumne

- ✓ Proximitat física
- ✓ Coneixements en la cura de l'altre
- ✓ Vida en comunitat
- ✓ Relacions pròximes perquè el centre és petit
- ✓ Centre molt inclusiu
- ✓ Molta visibilitat de les dones en els càrrecs (direcció, professors,...)
- ✓ Comunicació
- ✓ Convivència funcional
- ✓ Sinceritat
- ✓ Disponibilitat
- ✓ Accessibilitat
- ✓ Confiança
- ✓ Feminisme
- ✓ Treball en equip
- ✓ *Carinyo*
- ✓ Relació familiar
- ✓ Cooperació
- ✓ Compromís

ELEMENTS CONVIVENCIALS QUE CREUS QUE FALTEN AL CENTRE

- ✓ Més espais per compartir amb tot el grup
- ✓ Escoltar
- ✓ Comunicar
- ✓ Moments de dinàmica fora de classe
- ✓ Comunicació entre alumnes
- ✓ Comunicació entre alumnes i professors
- ✓ Horaris col·lectius
- ✓ Temps
- ✓ Més responsabilitat en l'ordre i la neteja
- ✓ Autogestió convivència
- ✓ Ordre entre els deures personals cap l'espai comú
- ✓ Lloc o persona amb qui puguem parlar sobre les dificultats
- ✓ Humor
- ✓ Moments d'intercanvi d'experiència personals
- ✓ Diàleg sobre l'impacte d'allò emocional amb el cos
- ✓ Espais temàtics (de gènere i de diversitat)

- ✓ Comissió d'alumnes per a queixes dels estudiants
- ✓ Relació entre alumnes i direcció
- ✓ Tutories (més freqüents)
- ✓ Mediació (professor o alumne)
- ✓ Caixa de queixes i suggeriments
- ✓ Veu dels alumnes
- ✓ Veu a tots els professors per igual
- ✓ No tracte especial
- ✓ Més poder de decisió pels alumnes
- ✓ Comunicació professors-alumnes direcció-alumnes
- ✓ Compartir amb els professors el que els alumnes pensem o sentim a classe

ELEMENTS CONVIVENCIALS QUE T'AGRADARIA TREBALLAR

- ✓ Implicació emocional amb companys
- ✓ Gestió emocional pròpia
- ✓ Comunicació
- ✓ Organització
- ✓ Convivència grupal
- ✓ Compartir materials (cantina)
- ✓ Escolta
- ✓ Implicació
- ✓ Comunicació horaris/novetats entre oficina i alumnes
- ✓ Millorar l'organització entre espais i horaris amb tants alumnes (cicles i tallers)
- ✓ Millorar la relació entre promocions
- ✓ Empatia
- ✓ Xerrades en positiu sobre l'estat i energia de classe/escola
- ✓ Cal treballar l'ego d'alguns alumnes
- ✓ Espais de diàleg comunitari
- ✓ Acompanyament psicològic
- ✓ Treball grupal entre alumnes i professors per a millorar relacions
- ✓ Com gestionar situacions d'estrès
- ✓ Escoltar-se entre alumnes i alumnes/professors
- ✓ Respecte
- ✓ Treballar més les situacions de convivència, amb mediació, entre alumnes

5. ACCIONS SOBRE NIVELL I ÀMBIT

Observacions prèvies

Abans d'entrar a parlar sobre les accions que s'ha decidit portar a terme, voldríem fer alguns apunts sobre la nostra comunitat educativa:

- L'equip directiu del centre està format per dones.
- Tant pel que fa a professorat com personal no docent, l'estructura és paritària.
- Pel què fa a l'alumnat, a banda de ser un grup petit (entre 50 i 60 alumnes en, actualment, 3 cursos), té una mitjana d'edat de 23 anys i està format en un 60% per dones i un 40% d'homes, tant cis com trans; també tenim alumnes que no tenen una identitat binària.
- Dins les diferents comunitats del centre, especialment pel què fa a l'alumnat, sempre hem gaudit d'una sobrerrepresentació del col·lectiu LGTB.

Això no ens allibera de potencials problemes de convivència, però fa que les accions per encarar-los puguin planificar-se cas per cas i que, per tant, no estiguin necessàriament protocol·litzades.

Naturalment, el centre continuarà treballant per una convivència sana dins tota la comunitat educativa i planificant accions per potenciar els elements positius existents i fomentar els que creiem que manquen.

No hem afegit el valor d'Educació per la pau perquè entenem que la societat no és lliure ni equitativa, i que en tot cas cal fomentar el pensament crític per entendre què és i què no és violència.

No hem afegit el nivell Entorn en les accions relacionades amb els Valors i actituds ni en les relacionades amb la resolució de conflictes perquè no incidim en la vida fora les aules ni tenim AMPA, excepte en els pocs casos d'estudiants menors d'edat.

A. Valors i actituds

a. Coeducació

Accions al centre:
<ul style="list-style-type: none">✓ Llenguatge no sexista de tota la documentació de centre✓ Lavabos inclusius
Accions a l'aula:
<ul style="list-style-type: none">✓ Revisar les relacions que es donen dins l'aula per ajudar que siguin igualitàries en la distribució de rols no discriminatoris✓ Tutories individualitzades i entre iguals per promoure la convivència✓ Intervenir de manera ràpida i amb fermesa per eradicar actituds i expressions discriminatòries i reaccionar davant qualsevol acte de violència masclista o homòfoba

b. Educació intercultural

Accions al centre:
✓ Incorporar la mirada intercultural en el Projecte Lingüístic de Centre
Accions a l'aula:
✓ Intervenir de manera ràpida i amb fermesa per eradicar actituds i expressions discriminatòries i reaccionar davant qualsevol acte de racisme o xenofòbia
✓ Adreçar-se a tot l'alumnat utilitzant el nom i els cognoms amb una pronunciació correcta

c. Educació socioemocional

Accions al centre:
✓ Potenciar espais de relació informal entre tots els membres de la comunitat educativa
✓ Utilitzar canals de comunicació per afavorir la relació entre els membres de la comunitat escolar i el sentiment de pertinença al centre
Accions a l'aula:
✓ Contemplar en la tutoria individualitzada els aspectes emocionals i afectius i les expectatives dels alumnes

d. Educar en el respecte

Accions al centre:
✓ Incorporar el valor del respecte, i especialment el respecte al professorat, dins el Projecte educatiu de centre
✓ Incloure en el Projecte educatiu de centre el respecte i el reconeixement de la pluralitat de creences i opinions, i la necessitat d'evitar qualsevol tipus de discriminació per motius d'origen, sexe o altra condició.
✓ Implicar la comunitat escolar en la cura i manteniment de les instal·lacions del centre
Accions a l'aula:
✓ Implicar a l'alumnat en el bon ús dels materials i la conservació de l'aula
✓ Prendre mesures de reutilització i reciclatge de materials de l'aula i de reducció del consum energètic

e. Educar en l'esforç i la responsabilitat

Accions al centre:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Incorporar els valors de l'esforç i la responsabilitat en el Projecte educatiu de centre com a elements bàsics per al bon desenvolupament educatiu ✓ Incloure dins l'avaluació l'actitud que hi posa l'alumne, més enllà del nivell tècnic assolit, per tal de reconèixer l'esforç i la responsabilitat
Accions a l'aula:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ajudar a l'alumnat a tolerar la frustració quan no assoleixen les seves fites o s'equivoquen i entendre que el fracàs també forma part de l'aprenentatge ✓ Fixar normes de conducta i límits clars per ajudar a l'alumnat a controlar els seus impulsos i fomentar la responsabilitat

f. Educar en la gestió positiva dels conflictes

Accions al centre:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Impulsar projectes que fomentin les relacions d'ajuda i aprenentatge entre iguals
Accions a l'aula:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Revisar les relacions a l'aula per evitar situacions d'abús de poder i exclusió ✓ Fer ús d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu

g. Inclusió

Accions al centre:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Incloure en les NOFC normes clares que garanteixin el respecte a tothom independentment de la seva condició, capacitat o característiques ✓ Preveure mesures organitzatives per atendre les necessitats educatives de tot l'alumnat (suport individual, suport en petit grup, agrupaments flexibles, docència compartida, etc)
Accions a l'aula:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Intervenir de manera ràpida i amb fermesa per eradicar actituds i expressions discriminatòries o qualsevol acte de violència ✓ Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu

B. Resolució de conflictes

a. Absentisme

Accions al centre:
✓ Concretar a les NOFC el procediment d'actuació en situacions d'absentisme

Accions a l'aula:
✓ Donar a conèixer les NOFC i les conseqüències previstes pel seu incompliment
✓ En cas que es produeixi absentisme per part d'un menor, comunicar-ho a la família immediatament
✓ Fer un seguiment individualitzat als alumnes que s'incorporin al centre després d'un període d'absentisme per garantir-ne al màxim la integració

b. Conflictes greus

Accions al centre:
✓ Concretar a les NOFC quines conductes contràries a la convivència seran considerades faltes greus, així com les sancions i mesures educatives conseqüents

Accions a l'aula:
✓ Donar a conèixer les NOFC i les conseqüències previstes pel seu incompliment
✓ Actuar amb rapidesa i fermesa davant de qualsevol situació de violència (agressions verbals, no verbals, amenaces, intimidacions, etc.)
✓ Comunicar de forma ràpida i immediata a la direcció del centre qualsevol conflicte greu que esdevingui a l'aula

c. Gestió i resolució positiva dels conflictes

Accions al centre:
✓ Incloure a les NOFC les normes d'ús de tots els espais del centre
✓ Intervenir amb rapidesa i fermesa davant rumors, prejudicis, provocacions i utilització de llenguatge ofensiu

Accions a l'aula:
✓ Donar a conèixer les NOFC i les conseqüències previstes pel seu incompliment
✓ Mantenir una postura de tolerància zero davant qualsevol tipus d'agressió verbal o no o conducta violenta
✓ Treballar individualment els elements personals, causals i contextuais dels conflictes

<p>per acordar propostes de millora individuals</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Treballar amb el grup de classe els elements personals, causals i contextuals dels conflictes per acordar propostes de millora grupals ✓ Incloure en les reunions d'equip docent l'anàlisi de conflictes, les possibles causes i les propostes de millora
--

C. Organització de centre

a. Acollida

Accions al centre:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Crear un clima de confiança en les entrevistes inicials i en els primers contactes amb el centre ✓ Elaborar dossiers per lliurar i comentar les informacions més importants del centre

Accions a l'aula:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Preveure activitats de treball cooperatiu entre iguals per potenciar la interrelació i la integració escolar de tots els alumnes

b. Comunicació

Accions al centre:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Concretar a les NOFC els sistemes de comunicació i informació ✓ Vetllar pel bon estat i manteniment de les instal·lacions (decoració, rètols, il·luminació, etc) ✓ Organitzar i difondre esdeveniments que projectin una bona imatge del centre ✓ Organitzar esdeveniments i projectes compartits amb altres entitats de l'entorn

Accions a l'aula:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Establir i difondre entre l'alumnat pautes de comunicació, tant verbal com no verbal, que garanteixin un bon clima a l'aula ✓ Fomentar en les tutories un clima de confiança i de respecte mutu que afavoreixi la comunicació ✓ Aprofitar el lliurament del butlletí de notes de l'alumne com una oportunitat per comunicar personalment les valoracions del curs

Accions a l'entorn:

- ✓ Coordinar plans de projecció externa amb altres centres dedicats a la formació professional en arts escèniques

c. Estructura i gestió de recursos

Accions al centre:

- ✓ Concretar a les NOFC estratègies d'estructura i de gestió de recursos
- ✓ Distribuir les matèries de manera equilibrada en les franges horàries per afavorir l'aprenentatge
- ✓ Potenciar la figura del tutor i de l'equip docent com a elements clau en el procés de formació de l'alumnat

Accions a l'aula:

- ✓ Dedicar els primers dies de classe a treballar aquelles rutines, tant organitzatives com convivencials, que afavoreixin l'aprenentatge
- ✓ Treballar la interiorització de les normes dins l'aula
- ✓ Utilitzar organitzacions d'aula que fomentin l'aprenentatge compartit
- ✓ Disposar d'espais de comunicació formal docent-alumne
- ✓ Potenciar la creació d'espais no formals de relació amb l'alumnat
- ✓ Exigir, amb el compliment de les normes, el respecte al professorat com a principi bàsic d'aprenentatge
- ✓ Tenir altes expectatives sobre tots els alumnes
- ✓ Fomentar en l'alumnat el sentiment de pertinença al grup per tal d'involucrar-lo en l'aprenentatge en grup i pel grup

Accions a l'entorn:

- ✓ Tenim un mapa de recursos de la zona educativa de l'entorn, difonem i orientem el seu ús

d. Norma

Accions al centre:

- ✓ Concretar a les NOFC unes normes de convivència clares, concretes i compartides
- ✓ Difondre les normes de convivència entre la comunitat escolar, amb protocols, rols i mesures definides
- ✓ Fer que les normes es compleixin

Accions a l'aula:
<ul style="list-style-type: none">✓ Treballar a l'aula les normes de convivència del centre, reformulant-les en cas que sigui necessari, perquè siguin entenedores per a tot l'alumnat✓ Tenir normes d'aula clares i concretes✓ Donar a conèixer les conseqüències de l'incompliment de les normes de l'alumnat✓ Incidir en els deures o responsabilitats per garantir els drets de tothom recollits a les NOFC

e. Participació

Accions al centre:
<ul style="list-style-type: none">✓ Garantir en el centre espais de trobada acollidors i agradables✓ Implicar a l'alumnat en els processos d'avaluació i millora de les activitats realitzades en el centre

Accions a l'aula:
<ul style="list-style-type: none">✓ Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu✓ Promoure l'elaboració de projectes compartits entre l'alumnat✓ Conèixer les dinàmiques a l'aula i tenir-les en compte en la programació i realització de les activitats